

ชีวิตนี้มีปัญหา

* สมณะโพธิรักษ์ *

๑. ชีวิตนี้ประกอบขึ้นด้วยอะไร? เป็นอยู่อย่างไร? มีความสำคัญอย่างไร?
๒. เมื่อชีวิตนี้มีปัญหา สังคมมีปัญหา ใครเล่าจะเป็นผู้แก้ปัญหาทั้ง ๒ นั้น?
(และปัญหาอื่นๆ อีกตั้ง ๑๐ ข้อ)

(ต่อจากฉบับที่ ๑๖๓)

ในฉบับนี้ก็ยังคงตอบปัญหาของผู้ใช้นามว่า “ลูกพระรัตนตรัย” ๑๘ ม.๑๐ ต.เขาชัยสน อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง ซึ่งมีคำถามถึง ๑๐ ข้อ แต่ได้ตอบไปเพียงคำถาม ในข้อ ๑ เท่านั้น และยาวนานมาจนป่านนี้ ยังไม่จบ

ซึ่งเป็นการตอบคำถามที่เอาตามตอบชนิดตั้งใจสาธยายเจาะลึกและแผ่กว้างอย่างเจตนา เพื่อจะให้ครบครันทั้งเนื้อหาทั้งจุดสำคัญให้ถึงยอด และแน่นอนย่อมมีเรื่องราวที่เกี่ยวข้องพันพร้อมทั้งเกร็ดความรู้ข้างเคียงบางเกร็ดที่น่าจะได้อธิบายเสริมให้ได้รู้แจ้งกันเพราะบางเกร็ดนั้นเป็น “ปัญหาที่ยังไม่มีคำตอบ” มานานแสนนานแล้วเอาตามาพอตอบได้จึงพยายามตอบพยายามสาธยาย

ดังนั้น แค่คำถามว่า ชีวิตนี้ ประกอบขึ้นด้วยอะไร? เป็นอยู่อย่างไร? เท่านั้น การตอบจึงยืดยาวไปด้วยนิยามด้วยบริบทด้วยปฏิสัมพันธ์ด้วยแก่นสารหลากหลาย มาจนถึงบัดนี้ และยังคงได้อธิบายขยายความต่อไปอีกมากพอสมควรทีเดียว เพื่อจะได้ไม่ยืดเยื้อต่อไป ตั้งแต่ฉบับนี้จะนำคำถามประเด็นอื่น และข้ออื่นของ “ลูกพระรัตนตรัย” ก็ดี ของผู้อื่นที่เป็นคำถาม

ใหม่ก็ตาม ตอบเพิ่มไปด้วย โดยจะนำคำตอบที่ยังตอบไม่จบของคำถามข้อ ๑ ไว้ช่วงท้าย และจะตอบคำถามใหม่ในช่วงต้นไปเรื่อยๆ กระนั้นก็ยังขออนุญาตท่านผู้อ่านทุกท่านที่ “มีปัญหา” ในชีวิตนี้ ใครจะถาม หรือแม้จะไม่ใช้ปัญหาทีเดียว แต่เป็นเรื่องต้องการวิจารณ์วิจัยแก้ไขได้เรื่องอะไรก็ตาม หรือเป็น เพียงข้อข้องใจสงสัยต่างๆ หรือจะแลกเปลี่ยน “ความคิดเห็น” กันและกัน ก็เชิญเขียนมาร่วมเสวนากันได้เลย

โดยส่งคำถามมาถึงอาตมา “สมณะโพธิรักษ์” หรือคอลัมน์ “ชีวิตนี้มีปัญหา” หนังสือพิมพ์ “เราคิดอะไร” สำนักพิมพ์ กลิ่นแก่น ๖๔๔ ซ.เทียมพร ถ.นวมินทร์ คลองกุ่ม บึงกุ่ม กทม.๑๐๒๔๐

.....

[สำหรับปัญหาของ “ลูกพระรัตนตรัย” นอกจากข้อ ๑ ที่ยังตอบต่อไปเรื่อยๆ ก็ได้ตอบข้อ ๒-๓ ต่อไปด้วย กระทั่งถึงฉบับที่แล้วได้ตอบปัญหาข้อ ๔ ยังไม่จบ ฉบับนี้ก็จะตอบต่อจากที่ได้ตอบไปแล้ว]

ปัญหา

ข้อที่ ๙. มีว่ขอให้อ่านช่วยจำแนกแยกชั้นนักรการเมืองที่ควรจะเลือกเข้าไปทำหน้าที่ในสภาอันทรงเกียรติของชาติ เพื่อจะไม่ก่อปัญหาให้แก่ชาติบ้านเมืองอีก ในวันที่ ๑๗ พ.ย. ๓๙ นี้

ถ้าเข้าใจที่อาตมาได้อธิบายมาหรือตอบปัญหาของ คุณมาตั้ง ๘ ข้อแล้ว ก็คงจะพอรู้แล้วว่า นักรการเมืองก็คือ “ผู้เข้าไปเสียดสละ” ช่วยเหลือสังครประเทศชาติ ไม่ใช่ผู้เข้าไปแสวงหา ลาภ,ยศ,สรรเสริญ,โลภียสุขเป็นอันขาด

นักรการเมือง คือ คนที่อยู่ใน “ฐานะนักบริหาร” อันเป็น “ฐานะระดับสูงขั้นที่ ๒” ของสังคม (ขั้นที่ ๑ คือ ฐานะนักบวช) ซึ่งมีศักดิ์ศรี ได้รับการเคารพนับถือเทียบเท่า “อารยชนชั้นอนาคามี” จึงต้องมีคุณภาพ เพียงพอ ให้สมแก่ฐานะ

“นักรการเมือง” ผู้ยังมีพฤติกรรม ที่แสวงหา “ลาภ,ยศ,สรรเสริญ,โลภียสุข” จากงานการเมืองอยู่ จึงไม่ใช่ในนักรการเมืองที่แท้จริง หากผู้ใดเข้าไปทำงาน การเมืองแล้วอาศัยงานการเมืองแสวงหา “ลาภ,ยศ, สรรเสริญ,โลภียสุข” ด้วยโลภะด้วยโทสะด้วยโมหะมากขึ้นๆ เท่าใดๆ ผู้นั้น ก็คือ ผู้เข้าไปทำลายความเป็นนักรการเมือง และยอมทำลายการเมือง มากขึ้นๆด้วย เท่านั้นๆ

ดังนั้น ผู้ที่ทำงานการเมืองแล้วอาศัยงาน การเมืองแสวงหา “ลาภ,ยศ,สรรเสริญ,โลภียสุข” ด้วยโลภะ ด้วยโทสะด้วยโมหะน้อยลงๆเท่าใดๆ กระทั่งไม่มีเลยได้จริง ผู้นั้น ก็คือ ผู้ทำลายความ เป็นนักรการเมือง และยอมทำลายการเมือง น้อยลงๆด้วย เท่านั้นๆ หรือคือ ผู้เป็นนักรการเมือง ที่แท้จริงยิ่งขึ้นๆ เท่านั้นๆ

“ประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ”นั้น จะเป็นสังคมที่มีความเข้าใจใน“ฐานะแห่งบุคคล”เป็นอย่างดี ก็เพราะประชากรมี ภูมิธรรมและมีวัฒนธรรมในความระลึกถึงกัน-ความรักกัน-ความเคารพกัน-ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน-ความไม่วิวาทกัน-ความ พร้อมเพรียงกัน-ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน(พระไตรปิฎก เล่ม ๒๒ ข้อ ๒๔๓ ในสาราณียธรรม)นี้แล จึงเป็นสังคมที่อยู่ร่วมกัน อย่างอบอุ่นสันติสุข โดยรักเคารพนับถือสามัคคีกันตามฐานานุฐานะ ซึ่งพร้อมไปด้วยศรัทธาและปัญญาที่เข้าใจในลัทธิจะว่า “ฐานะแห่งบุคคล”ที่มีความไม่เหมือนกัน ไม่เสมอกัน ทั้งในด้าน“สมมุติลัทธิ” และทั้งในด้าน“ปรมาตถลัทธิ”

ซึ่งแบ่งเป็น ๔ ฐานะใหญ่ๆ ได้แก่ ๑.ฐานะนักบวช ๒.ฐานะนักบริหาร ๓.ฐานะนักบริการ ๔.ฐานะ นักผลิต

๑. ผู้มี“ฐานะนักบวช” ฐานะนี้ถือว่าเป็น“ฐานะ”ที่สูงสุดของสังคม ผู้ที่อยู่ในฐานะนี้จะได้รับการเคารพกราบ ไหว้บูชา กันทีเดียว เพราะตามความเป็นจริงจะต้องเป็นผู้มีความบริสุทธิ์จากกิเลส จึงเป็นที่เคารพบูชาเทิดทูน เป็นหลักของสังคม เป็นที่ปรึกษาของสังคม เป็นที่พึ่งของสังคมแท้ เพราะเป็น“สรณะ”หนึ่งของพระไตรรัตน์ อันเป็นที่พึ่งสำคัญสูงสุดของผู้ เป็นพุทธศาสนิกชน

โดยเฉพาะนักบวชท่านใดมีภูมิธรรมสูงส่งสูงสุดบรรลุนิพพานขั้นนามธรรมกันได้ถึงขั้น“อรหัตต์”จริง ก็ยังเป็นร่วมโพธิ์ร่วม ไทระของมวลมนุษยชาติได้อย่างวิเศษแท้จริง ดังนั้น “ฐานะ”นี้จึงเป็นคนที่ยกไว้เป็นที่เคารพสูงสุดในประดา“ฐานะแห่งบุคคล” ทั้ง ๔

“ฐานะนักบวช” จึงหมายถึง ผู้ที่จะต้องมีความดีอันมีคุณค่าประโยชน์อย่างยิ่ง หรือความจริงที่เป็นสิ่งสูงสุดซึ่ง ภาษาบาลีเรียกว่า“ปรมาตถลัทธิ”

เมื่อกำหนดภูมิชั้นกันให้“ฐานะนักบวช”เป็นฐานะสูงสุด ฐานะนี้จึงเทียบเท่า“อรหัตต์”

และโดย“สมณสาธูป”สูงสุดจริงนั้น “ฐานะนักบวช” ตามลัทธิจะต้องเป็นผู้มี“วรรณะ ๔” คือ ความเป็นผู้มี“คุณ ๔ ประการ”[ซึ่งไม่ใช่“โทษ ๖ ประการ”ที่พระพุทธเจ้าตรัสเรียกว่า“อวรรณะ ๖”] พระพุทธเจ้าได้ตรัส“วรรณะ ๔”นี้ไว้ชัดเจนและทรงย้ำอยู่เสมอในพระวินัยแทบทุกบท ให้เป็นหลักตรวจสอบ“นักบวช”ว่าอยู่ใน“ฐานะ”ตามลัทธิ แห่งความทรงไว้ซึ่ง“ฐานะที่ ๑”นี้ได้จริงหรือไม่[ซึ่งคล้าย“หลักตัดสินธรรมวินัย ๘” อันได้แก่ วิชาละ, วิสัยละ, อปจยะ, อัปปิจจะ, สันตุฎฐิ, ปวิเวกะ, วิริยารัมภะ, สุภระ เกือบจะเป็นอัน เดียวกัน]

“วรรณะ ๔”(ความเป็นผู้มี“คุณ” ๔ ลักษณะ) นั้นได้แก่

๑. ความเป็นคน“เลี้ยงง่าย”(สุภระ)
๒. ความเป็นคน“บำรุงง่าย”(สุโปละ)
๓. ความเป็นคน“มักน้อย, กัลยาณ”(อัปปิจจะ)
๔. ความเป็นคน“ใจพอ, สันโดษ”(สันตุฎฐะ)
๕. ความซัดเกล้า(สัลลชะ)
๖. ความทำลายกิเลส(ธุดะ)
๗. อาการนำเลื่อมใส (ปาสาทิกะ)
๘. การไม่สะสม(อปจยะ)
๙. เฟื่องเพียร, ระดมความเพียร(วิริยารัมภะ)

[ฉบับที่แล้วเราได้อธิบาย“ฐานะนักบวช”ยังไม่จบ ได้ขยายให้เห็นคุณลักษณะแห่งความเป็น“นักบวช” ซึ่งประกอบไปด้วย“วรรณะ ๔” เพิ่งอธิบายไปได้แค่ ๗ ลักษณะ ต่อไปอีกลักษณะที่ ๘ “การไม่สะสม” ก็ได้อธิบายเกี่ยวเนื่องไปถึง“มิจจาทิฎฐิ-สัมมาทิฎฐิ”อันเป็นจุดสำคัญของ “การจะได้เกิดสู่ปรโลก”เป็นอารยบุคคล” ซึ่งยังอธิบายไม่จบ ฉบับนี้ยังมีต่อ โปรดติดตามอ่านได้]

พระพุทธเจ้าตรัสหลักการของ“ความเป็นมิจจาทิฎฐิ ๑๐ และความเป็นสัมมาทิฎฐิ ๑๐”ไว้ในพระไตรปิฎก เล่ม ๑๔ ข้อ ๒๕๕ และ ๒๕๗ ซึ่งหากผู้ใดไม่ได้ศึกษาหลักการสำคัญนี้ ย่อมไม่สามารถเป็นผู้มี“สัมมา ทิฎฐิ” ที่จะปฏิบัติให้เกิดมรรค เกิดผลเป็น“อารยชน” หรือไม่มีประธานที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดผลเข้าสู่“โลกุตระภูมิ”ได้แน่ๆ

“มิจจาทิฎฐิ ๑๐ และ สัมมาทิฎฐิ ๑๐”นั้นมีดังนี้

๑. ทานที่ให้แล้ว มีผล(อตถิ ทินนัง) หมายความว่า ผู้นั้นต้องมีความเห็นหรือความเชื่อถือ(ทิฎฐิ)ว่า “ทาน”ที่นำไปนั้นๆ “มีผลแน่” โดยเฉพาะ“ผล”ที่เป็น“โลกุตระธรรม” ส่วนผู้ที่มีความเห็นหรือความเชื่อถือ(ทิฎฐิ) ว่า ทานที่ให้แล้ว ไม่มีผล (นตถิ ทินนัง) เช่น “ทาน”ก็เพื่อช่วยเหลือเขาไปเท่านั้น ไม่มีผลบุญผลบาปอะไรออก ผู้นั้นก็คือ“มิจจาทิฎฐิ”ตั้งแต่เบื้องต้นทีเดียว

และแม้จะมีความเห็นหรือความเชื่อถือ ว่า ทานที่ให้แล้ว มีผล ก็ต้องรู้ให้ชัดแจ้งอีก ว่า มีผลอย่างไร เช่น ทำทานอย่าง นี้ เป็น“มิจจผล” ได้บาป หรือผลไม่ดี ไม่สมควรทำ ทำทานอย่างนี้เป็น“สัมมาผล”ได้บุญ หรือผลดี สมควรทำให้ยัง เป็นต้น โดยเฉพาะ“ทำทาน”อย่างไรจึงจะเป็น“ผล”สุณีพพาน ผู้ทำทานก็ต้องศึกษาให้เกิดปัญญา มีความเห็นหรือความเชื่อถือ(ทิฎฐิ) ที่ถูกต้องดีงาม

[แล้วอดมาก็ได้อธิบาย“ทาน”ที่เป็นบาป และ“ทาน”ที่เป็นบุญไปพอสมควร ซึ่งต้องศึกษากันให้ดี ไม่เช่นนั้นจะ“ทำทาน”กัน ได้“บาป”กัน

เรื่อง“ทาน”นี้ สำคัญมาก ถ้าได้ศึกษาอย่าง“สัมมาทิฏฐิ”ก็จะรู้ได้อย่างถ่องแท้ว่า “ทาน”หรือ“การเสียดสละแก่กันและกัน”นี้แหละคือ พุทธกรรมอันวิเศษที่ยิ่งใหญ่ของสังคมมนุษย์ เพราะเป็นทั้ง“ประโยชน์”แก่ตนแก่สังคม และเป็นทั้ง“มรรคผล” สุนิพพานจริงๆ

ส่วน“ทาน”ที่ทำกันอยู่ในสังคมของ“ทุนนิยม”นั้น จะต่างกับ“ทาน”ในสังคมของ“บุญนิยม” เพราะมีแนวคิด และความเชื่อที่ต่างกัน และการปฏิบัติธรรมที่เป็น“โลกุตระ”ได้จริง ก็จะมีความจริงจากใจต่างกันไปตามละทางด้วย และเรากำลังอธิบายเจาะลึก“ประโยชน์”ชั้นสูงชั้นคือ“สัมปรายภตตะ”ที่พุทธศาสนิกชนมักจะหลงเข้าใจเพี้ยนไปเป็นแบบ“เทวนิยม”เพราะเข้าใจเรื่อง“ศรัทธาและศีล”ไม่สัมมาทิฏฐิ ซึ่งอาตมากำลังอธิบายให้กระจ่างชัดกันอยู่ ให้เห็นแจ้งในความเป็น“อเทวนิยม” โดยเฉพาะเรื่อง“ศีล”ที่พุทธศาสนิกชนยังหลงเข้าใจผิดและปฏิบัติยัง“ไม่สัมมา”เพราะแยก“ศีล” แยก“สมาธิ” แยก“ปัญญา”เป็นคนละส่วนคนละตอน จึงไม่มีมรรคผลเข้าถึง“ไตรลักษณ์”อย่างเป็นทางการ“ปรมัตถธรรม”

การปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ใน“มัจฉาทิฏฐิสูตฺร-ลักขณาทิฏฐิสูตฺร-อิตถานาทิฏฐิสูตฺร” ซึ่งต้องมี“สัมพัสเป็นปัจจัย” และต้องมี“องค์รวมของทวาร ๖ -อายตนะนอกและใน ทั้ง ๑๒ - วิญญาณ ๖ -สัมพัส ๖” ตลอดจนต้องรู้แจ้ง“เวทนาในเวทนา”ละเอียดทะลุไปถึงขั้นสูงสุด คือ“โดยความเป็นอนัตตา”(อนัตตโต) ชนิดที่“ไม่มีตัวตนของกิเลส” อันเรียกว่า “อนัตตา” นั้น ปรากฏให้ผู้ปฏิบัติ“รู้”(ซาชาติ)“เห็น”(ปัสสตี)อย่างสัมพัสอยู่หลักๆ เป็นปัจจุบันนั้นเทียว

ฉบับที่แล้วได้อธิบายถึงการปฏิบัติ“ศีล”จนนำไปให้เกิด“สัมมาสมาธิ”และเกิด“ปัญญา” ชนิดมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทั้ง“ศีล-สมาธิ-ปัญญา”อย่างเป็นทางการ“องค์รวม”ไปแล้ว และเมื่อมีผลของการปฏิบัติ“ศีล” ก็ย่อมเกิด“ศรัทธา” และ“ศรัทธา”ก็มีความเจริญตามองค์ธรรมสูงขึ้นๆ บริบูรณ์ด้วย“องค์ธรรม”นั้นๆเป็นลำดับๆ ถึง ๑๐ ลำดับแล้ว และอาตมาได้อธิบายถึงผู้มี“วิชา ๔” ที่สามารถรู้“ปรโลก”หรือ“โลกหน้า”แบบพุทธเทียวอ่านต่อได้]

“ประโยชน์”(อตตะ)ที่มีมรรคมีผลถึงขั้นลดละกิเลสได้อย่างถูกต้องถูกตนของกิเลสจริง ซึ่งถ้าเป็น“สุข” ก็เป็น“สุขพิเศษ”(อุปสมสุข) ถ้าเป็น“กุศล”ก็เป็น“โลกุตระกุศล”ถึงขั้นสูงสุดได้ อันเป็นการสิ้น“ทุกขอาริยสัง” เป็น“บรมประโยชน์ขั้นสุดตมัตตะ”หรือ“ประโยชน์”ชั้นบรมลุนิพพาน เป็น“อรหัตต์” จึงจะเป็นผู้มี“สุขชนิดบรมสุข”(ปรมัง สุขัง)

[เราได้แจกแจงความเป็น“สัตตาวาส ๙”ครบแล้ว กำลังอธิบายความต่างของพุทธโลกุตระหรือ“อเทวนิยม”กับภาวะของโลกียะหรือ“เทวนิยม”ไปตามลำดับที่ละข้อของ“สัตตาวาส ๙”]

ผู้ที่ศึกษาเรียนรู้อย่าง“สัมมาทิฏฐิ”และเมื่อพากเพียรปฏิบัติเป็น“สัมมามรรค”ได้ยิ่งๆขึ้นสามารถบรรลุมรรคผลไปตามลำดับก็จะพ้น“อวิชชา ๘” (พระไตรปิฎก เล่ม ๓๔ ข้อ ๖๙๑ และเล่ม ๓๕ ข้อ ๙๒๖) ได้เป็นขั้นตอนแห่งการบรรลุธรรมสูงขึ้นๆไปเรื่อยๆ

นั่นคือ ผู้ปฏิบัติจะเกิด“วิชา ๔” ซึ่งเป็น“อริปัญญา”ขึ้นมาตามสามัญผลของไตรสิกขา หรือจะมี“อนุสาสนีปาฏิหาริย์”อันเป็น“คุณวิเศษหรือความรู้อันยิ่ง ๔ ประการ”ของพุทธนั่นเอง เป็นเรื่องมีวิเศษที่จะพาเจริญขึ้นๆบรรลุธรรมไปตามลำดับความเจริญ นั่นก็คือ ลดละ“อวิชชา”ไปได้ตามขั้นตอนหรือมี“วิชา”ขึ้นมาทดแทน“อวิชชา”ไปเรื่อยๆ กระทั่งหมดเกลี้ยง“อวิชชา” ที่สุด..สิ้นอนุสัยดับอาสวะ ด้วยการรู้แจ้งแห่งทะลุรอบถ้วนหรือมี“วิชา”สัมบูรณ์นั้นแล

“อวิชชา ๘” ระบุแน่สำคัญไว้ชัดเจน ได้แก่

๑. ความไม่รู้ในทุกข์
๒. ความไม่รู้ในทุกขสมุทัย
๓. ความไม่รู้ในทุกขนิโรธ
๔. ความไม่รู้ในทางปฏิบัติไปสู่ความพ้นทุกข์
๕. ความไม่รู้ในส่วนอดีต
๖. ความไม่รู้ในส่วนอนาคต
๗. ความไม่รู้ทั้งส่วนอดีตทั้งส่วนอนาคต
๘. ความไม่รู้ในธรรมทั้งหลายที่อาศัยกันจึงมีขึ้นตามหลักอิทัปปัจจยตา หรือไม่รู้ใน“ปฏิจจสมุปบาท”

ผู้พ้นอวิชชา ๘ บริบูรณ์สัมบูรณ์ก็คือ ผู้บรรลุ“อาริยธรรม”ของพุทธ นั่นคือ สามารถรู้แจ้งแห่งทะลุใน“อาริยสัง ๔” และแน่นอน ต้องรู้แจ้ง“ในส่วนอดีต-ในส่วนอนาคต-ทั้งในส่วนอดีตในส่วนอนาคต”ที่ปฏิสัมพันธ์กับ“ปฏิจจสมุปบาท” ทั้งสายด้วยผู้“พ้นอวิชชา” จึงได้แก่ ผู้สามารถปฏิบัติจนเกิด“วิชา”นั่นเอง ซึ่งก็หมายความว่า จะต้องรู้“วิชา ๔”นั้นแหละ ที่สามารถ

รู้จักรู้แจ้งรู้จริงใน“ความจริง”ที่เป็นสังขาร..วิญญาน..นามรูป..สพายตนะ..ผัสสะ..เวทนา..ตัณหา..อุปาทาน..ภพ..ชาติชรามรณะ โสกะบริเวณทุกขะโทมนัสและอุปายาสะ

ผู้มี“วิชา ๙”จะรู้แจ้งความมีสภาวะแต่ละภาวะ รู้แจ้งความมีบทบาทต่างๆที่มันปฏิสัมพันธ์กันและกันตลอดสายของ “ปัจจุสมุปบาท”ทั้งอนโลมและทั้งปฏิโลม

กระบวนการของผู้จะ“พ้นวิชา” ก็มีดังนี้

ผู้ที่จะนับว่าเป็น“พุทธ”ได้ ก็ต้องมี“พหุติที่บ่งชี้ว่าเป็นพุทธ” ฉะนั้นผู้เป็น“พุทธ”ก็ต้องมี..การปฏิบัติหรือมีพหุติ(ความ ประพฤติ) ตามที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ คือ มี“จรณะทั้ง ๑๕” เพราะ“จรณะ”แปลว่า ความประพฤติ หรือข้อปฏิบัติที่จะพาให้เกิด วิชา ซึ่งก็คือลักษณะต่างๆแห่งกรรม ๓ ของความเป็นอยู่ในคนนั่นเอง

แต่ถ้าผู้ใดนับถือพุทธ ทว่าไม่มี“พหุติ หรือลักษณะต่างๆแห่งกรรม ๓ ของความเป็นอยู่ในคน” ตาม “จรณะ” ๑๕ ข้อ นั้น นั่นก็คือ ผู้ที่ไม่มีคุณสมบัติตามที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า คนชาว“พุทธ” ต้องมีต้องเป็น ปรากฏอยู่ในตัวคนผู้เป็น“พุทธ” คนผู้นั้นก็ไม่มีเครื่องชี้บ่งยืนยันว่า“มีความเป็นพุทธ”กันเท่านั้นเอง ก็เลยมีกันแค่มือหรือมีแต่สลากแปะๆไว้เปล่าๆว่า นับถือ “พุทธ” แต่“เนื้อพุทธ”ที่เป็นพหุติ หรือที่เป็นคุณสมบัติของความเป็นพุทธ ไม่มีอยู่ในตัวคนผู้นั้นๆเลย

ซึ่งคนผู้เป็นพุทธ ก็ต้องมีอะไรแสดง“ความเป็นพุทธ”ในตัวผู้นั้นให้ปรากฏชัดเจนยืนยันได้บ้าง

“จรณะ ๑๕” จึงเป็นเครื่องแสดงความเป็นพุทธที่แท้และชัดเจนที่สุด ซึ่งหมายถึง การปฏิบัติ หรือพหุติทั้ง ๑๕ ได้แก่ แก่ คีลสัมปทา (ถึงพร้อมด้วยศีลหรือบรรลุผลของศีลนั้นๆ) อปณณกปฏิบัติ ๓ (หลักประพฤติกถาโคระประพฤติดังมีสัมมาทิฐิเป็นหลัก ๓ หลักนี้ คือผู้ไม่ผิดทางดำเนินของพุทธ) สัทธรรม ๗ (ธรรมที่แท้ ๗ ประการ) และฌาน ๔ (ภาวะของจิตที่เจ้าตัวปฏิบัติเพื่อเพ่งรูสึกเลสในจิต แล้วเมก้าจัดมันได้ ซึ่งเจริญเป็นลำดับ ๔ ขั้นตอน)

“จรณะ ๑๕” นี้ หากผู้ใดศึกษาจนสัมมาทิฐิ ผู้นั้นก็เข้าใจการปฏิบัติ“ไตรสิกขา” หรือแม้แต่ปฏิบัติ“มรรค อันมีองค์ ๘” อย่างเป็นทางการบรรพชา เพื่อบรรลุ“อาริยธรรม”ของศาสนาพุทธ เพราะสิ่งดังกล่าวนี้ไม่ได้เป็นคนละเรื่อง หรือเป็นความ แตกต่างอะไรกันเลย

การปฏิบัติ“ไตรสิกขา” ก็คือ จะต้องศึกษาศีล และความเป็น“อธิศีล”ต่างๆ ทั้งในเรื่องความหมายทั้งในสภาวะที่เกิดขึ้นที่เป็นจริงของ“ความมีศีลในตน หรือการบรรลุธรรมในตนตามศีลนั้นๆ”(ศีลสัมปทา) และเมื่อปฏิบัติตามศีลที่ตนสมทานนั้นๆก็ จะเกิดพัฒนาการ พัฒนาวาจา และที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือ ศีลต้องพัฒนา“ใจ” ปฏิบัติ“ศีล”นี้จะและพัฒนา“จิตใจ” มีใช่ พัฒนาแค่กายกับวาจาเพียงเท่านั้น ตามที่สอนๆกันมาผิดๆ อานิสงส์หรือผลประโยชน์ของศีลนั้น ในพระไตรปิฎก เล่ม ๒๔ ข้อ ๑ (กัมมัตถยสูตร) กับข้อ ๒๐๘ (กัมมททียสูตร ซึ่งมีเนื้อความเหมือนกัน) ยืนยันไว้ชัดๆซึ่งเป็น“ผลในจิต”ทั้งสิ้น ตั้งแต่อันดับแรก คือ“ความไม่เดือดร้อนใจ”(อวิปปฏิสาร)เป็นผลเป็นอานิสงส์ จนถึงอันดับสุดท้ายคือ มี“วิมุตติญาณทัสสนะ”เป็นผลเป็นอานิสงส์ และแถมยังสรุปไว้ด้วยว่า “ศีลที่เป็นกุศลย่อมยังความเป็นพระอรหันต์ให้บริบูรณ์โดยลำดับ”[รายละเอียดโปรดดูตามที่อยู่ข้าง มานั่น]

นั่นก็หมายความว่า ปฏิบัติศีลแล้วต้องเกิด“อธิจิตสิกขา และอธิปัญญาสิกขา” เป็นผลเป็นประโยชน์ “ศีล-สมาธิ-ปัญญา” เป็นหัวข้อ ๓ หัวข้อก็จริง แต่ไม่ได้แยกกันไปปฏิบัติคนละตอนคนละส่วนเลย “ศีล-สมาธิ(อธิจิตนั่นเอง)-ปัญญา”นั้น จะต้อง ร่วมกันเป็นองค์รวม ช่วยสังเคราะห์แก่กันและกันเป็นปฏิสัมพันธ์กันไปตลอดจนบรรลุอรหันต์ทีเดียว

แม้ในพระไตรปิฎก เล่ม ๙ ข้อ ๑๙๔ พระพุทธเจ้าก็ตรัสเป็นการยืนยันไว้อีก ว่า “ปัญญาอันศีลชำระให้บริสุทธิ์ ศีลอัน ปัญญาชำระให้บริสุทธิ์ ศีลมีในผู้ใด ปัญญาก็มีในผู้นั้น ปัญญาที่มีในผู้ใด ศีลก็มีในผู้นั้น ปัญญาเป็นของบุคคลผู้มีศีล ศีลเป็นของบุคคลผู้มีปัญญา และนักปราชญ์ย่อมกล่าวศีลกับปัญญาว่าเป็นยอดในโลก เหมือนบุคคลล้างมือด้วยมือ หรือ ล้างเท้าด้วยเท้าจะนั้น”

ดังนั้น ศีล-สมาธิ(อธิจิต)-ปัญญา คือ หลักใหญ่ในการประพฤติของผู้ที่เป็นพุทธมามกะโดยแท้ทุกคน ไม่ละเว้นใคร ผู้ยังไม่พยายามศึกษาอบรม“ไตรสิกขา”ให้มีภูมิธรรมแก่ตน ก็คือผู้ไม่มีความเป็นพุทธแม้แค่เบื้องต้น ถ้าจะว่าเป็นพุทธก็แค่ มีสลากหรือ“เงา”เท่านั้น

อธิศีลสิกขา-อธิจิตสิกขา-อธิปัญญาสิกขา จึงเท่ากับความประพฤติทั้งหมดของผู้ที่มีชีวิตเป็นพุทธแท้ๆ และความ ประพฤตินั้นก็ต้องปฏิบัติ“มรรค ๘”อันเป็นทางเอกแน่นอน ผู้ปฏิบัติไตรสิกขาหรือมรรค ๘ ก็คือ ผู้ทำตนให้มี“จรณะ”ทั้งหมด

๑๕ ข้อ จนกระทั่งพัฒนาบรรลุ“วิชา ๙”สัมบูรณ์นั่นเอง

หากมี“การปฏิบัติตามข้อปฏิบัติอันนำไปสู่วิชา ๙” ซึ่งก็คือ “จรณะ ๑๕” อย่าง“สัมมาทิฐิ” เมื่อบรรลุมรรคผลครบสมบูรณ์ นั่นก็คือ พัน“อวิชา”หรือ“มีวิชา ๙”จนถึงข้อที่ ๙ เกิด“อัสวัชฌญาณ”(มีวิชาหยั่งรู้ความดับสิ้นกิเลสสวะของตน) ผู้เกิด“วิชา ๙” ในตน คือผู้สามารถรู้จักผู้แจ้งรู้จริงอย่างทะลวงทะลุใน“ปัจจุสมุปบาท” เมื่อมี“วิชา ๙”บรรลุสูงสุดก็เป็นอัน“อวิชา”หมดไป

นั่นก็หมายความว่า “อวิชา”ตัวเหตุใหญ่ ตัวต้นตอของ“ปัจจุสมุปบาท”ทั้งสาย ได้พัฒนาคลายมาเป็น“วิชา ๙”ไป ซึ่งก็คือ ความรู้จักผู้แจ้งรู้จริงในอะไรต่ออะไรต่างๆของ“ปัจจุสมุปบาท”ทั้งสายว่า มี อย่างไร เป็นไปอย่างไร สังขารกันอย่างไร หรือรู้แจ้งแทงทะลุในกระบวนการธรรมของ“ปัจจุสมุปบาท” ทั้งสายเกิด อันเริ่มจากต้นคือ“อวิชา”ไปหาปลาย(อนุโลม) และทั้งสายดับ อันทวนจากปลายคือจาก“อุปายาส”ก็ได้ จาก“ทุกข์”ก็ได้ จาก“ชรามรรณะ”ก็ได้ ย้อนไปหาต้น(ปฏิโลม) เป็นปฏิสัมพันธ์กันไปครบถ้วนกระบวนการ

ซึ่งยืนยันว่า ในกระบวนการธรรมทั้งหมดของเนื้อแท้ ศาสนาพุทธ หรือของ“ปัจจุสมุปบาท”นั้น ต้องมี“อธิปัญญาสิกขา”ที่ประจักษ์สิทธิ์จริง ๆ หมายความว่า “ธาตุรู้”ของผู้ปฏิบัติจะต้องมีประสิทธิภาพถึงขั้น“รู้แจ้งเห็นจริงของจริงต่างๆ” หรือ“ความรู้ยิ่ง(ปัญญาชนิดพิเศษที่เรียกว่า อภิญญาหรือวิชา ๙ นั่นเอง)ของผู้ปฏิบัติเอง”ต้องร่วมรับรู้ความเป็นไปจริงต่างๆ และรู้แจ้งเห็นจริง ความเกิด-ความดับอย่างสิ้นถ้วนครบครัน

ผู้เริ่มมี“ความรู้ยิ่งเห็นจริง”ดังกล่าวนี้ เรียกว่าผู้เริ่มมี“วิปัสสนาญาณหรือญาณทัสสนะ”(อันเป็น“วิชา”ข้อที่ ๑ ใน“วิชา ๙”) “ปัญญา”ชนิดนี้เกิดหรือมีกันตั้งแต่รู้จักผู้แจ้งใน“ความเป็นมาน”(จรณะข้อที่ ๑๒-๑๕)มาแล้ว และไม่ใช่อะไรอื่น ก็คือ“ปัญญาพิเศษที่รู้แจ้งปรมาตม์” แท้ๆ “ปัญญา”ตัวนี้ เป็นความรู้ยิ่งที่หยั่งรู้แจ้งจริงในกระบวนการธรรมของการปฏิบัติ เพื่อทำให้ตนบรรลุนิพพาน ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ฉนายน่อมไม่มีแก่ผู้ไม่มีปัญญา ปัญญาเย่อมไม่มีแก่ผู้ไม่มีฉน ฉนและปัญญามีอยู่ในผู้ใด ผู้นั้นแล อยู่ในที่ไกลนิพพาน” (พระไตรปิฎก เล่ม ๒๕ ข้อ ๓๕)

“ปัญญา”ตัวนี้จึงคือ“วิชา”แท้ๆ ซึ่งอาตมาขออนุญาตนำมารวมเชื่อมต่อไว้ใน“วิชา ๙”ด้วยแล้วก็ขอเรียกว่า“วิชา ๙” (เป็นเจตนาพิเศษของอาตมาคนเดียว หากใครถือสาก็ขออภัย) ทั้งๆที่“ฉน”นี้ ก็จัดอยู่ในหมวดธรรม“จรณะ”ต่างๆ ทว่าอาตมาเจตนานำมารวมอธิบายเพื่อให้เห็น“ความสำคัญยิ่ง”ของความเป็น“ปัญญา” เพราะ“ปัญญา”ชนิดนี้ ไม่ใช่ปัญญาสามัญทั่วไป แต่คือ“ปัญญาที่เป็นคุณวิเศษ”(อุตตรนิมุตตธรรม) ซึ่งเป็น“ความรู้พิเศษเฉพาะ”ที่จะพาให้ผู้มี“ปัญญา”ชนิดนี้ บรรลุนิพพานได้จริงๆ

สรุปอย่างสั้นที่สุดก็คือ ผู้ปฏิบัติธรรมของพุทธจะมีปัญญาตามรู้จักผู้แจ้งรู้จริงทุกอย่างในสภาวะธรรมและกระบวนการธรรมต่างๆทั้งหลายครบครันสมบูรณ์ ฉะนั้นแลคือ ผู้ไม่มีความลึกลับอะไรในอารยสังอีกแล้ว หรือไม่มีอวิชาสำหรับตนอีกเลย จึงชื่อว่า “อรหันต์”

ใน“จรณะ ๑๕”ก็มีหัวข้อธรรมว่า “ปัญญา” ซึ่งอยู่ในสัทธรรมข้อที่ ๗ หรือเป็นจรณะข้อ ๑๑ ใน“ไตรสิกขา”ก็มีหัวข้อธรรมว่า“ปัญญา”อยู่ต่างๆคือข้อที่ ๓ ใน“มรรค ๘”ก็มี“ปัญญา” แต่ไม่ได้เปิดเผยอยู่ในหัวข้อใหญ่ ทว่าเป็น“ธรรม”ที่เกิดซับซ้อนอยู่ในกระบวนการธรรมของ“สัมมาทิฐิ”หรือ“มรรคข้อที่ ๑”นั่นเอง

พระพุทธเจ้าตรัสไว้ ในพระไตรปิฎก เล่ม ๑๔ ข้อ ๒๕๘ ว่า

“สัมมาทิฐิ” ของพระอาริยะ ที่เป็นอนาสวะ เป็นโลกุตระ เป็นองค์มรรค นั่นคือ “ปัญญา..ปัญญินทรีย์..ปัญญาพละ ..ธัมมวิจยสัมโพชฌงค์..สัมมาทิฐิ..องค์แห่งมรรค(มคคังคะ)”

หมายความว่า ในการปฏิบัติธรรมตามทฤษฎี“โพธิปักขิยธรรม ๓๗”นั้น “มรรค ๘”ก็ต้องเป็นหลัก “โพชฌงค์ ๗”ก็ต้องเป็นหลัก และในกระบวนการธรรมของ“สัมมาทิฐิ”ก็ต้องอาศัย“ธัมมวิจยสัมโพชฌงค์”เป็นตัววิจยธรรมช่วยอย่างสำคัญ กล่าวคือ เมื่อ“ธาตุธัมมวิจย”ทำงานเป็นผลสำเร็จถึงขั้น“สัมโพชฌงค์”(ตัวธรรมวิจยนั้นมีประสิทธิภาพถึงขั้นพาตรัสรู้) และปฏิบัติ“องค์แห่งมรรคทั้ง ๗” จนสามารถบรรลุผลเป็น“สัมมา”ได้จริง “สัมมาทิฐิ”ก็เจริญพัฒนายิ่งขึ้นๆ

เพราะฉะนั้น เมื่อคุณภาพของ“สัมมาทิฐิ”พัฒนาเจริญขึ้นๆ “สัมมาทิฐิ” ก็ส่งเสริม“อธิปัญญาสิกขา”ให้ก้าวหน้าวิวัฒนาการพัฒนาขึ้นจาก“ปัญญา”มีคุณภาพสูงขึ้นไปเป็น“ปัญญินทรีย์”ครั้นปฏิบัติให้ก้าวหน้าในธรรมสูงยิ่งขึ้นการพัฒนาสูงจาก“ปัญญินทรีย์” ก็เจริญสูงสุดเป็น“ปัญญาพละ”หรือ“ปัญญาผล” ตามวิวัฒนาการ(development)ขององค์ธรรมทั้ง ๖ ที่ปฏิสัมพันธ์

กันและกัน(interactive)รวมทั้ง“ธัมมวิจยสัมโพชฌงค์-สัมมาทิฎฐิ-องค์แห่งมรรค”

เป็นไปดังนี้แล คือ บทบาทของกระบวนการอันประกอบด้วย“ปัญญา..ปัญญินทรีย์..ปัญญาพละ..ธัมมวิจยสัมโพชฌงค์..สัมมาทิฎฐิ..องค์แห่งมรรค” ซึ่งเป็น“องค์ธรรมทั้ง ๖”ของ“สัมมาทิฎฐิ”(ตามที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในพระไตรปิฎก เล่ม ๑๔ ข้อ ๒๕๘) ต่างก็ทำหน้าที่อยู่อย่างมีปฏิสัมพันธ์กันและกัน พัฒนาคุณภาพของ“ปัญญา” สูงขึ้นไปเป็นลำดับๆ คือ “ปัญญินทรีย์” กระทั่งถึงสูงสุด คือ“ปัญญาพละ”

และ“ปัญญา”ซึ่งเป็นตัวรู้แจ้งเห็นจริงทั้งมรรคทั้งผลนี้เอง ที่เรียกกันอีกคำหนึ่งว่า “สัมมาญาณ” อันเป็น“ผล”เกิดจาก “มรรค ๘”หรือจาก“ไตรสิกขา”แท้ๆ

แทรกแถมให้ละเอียดลงไปอีกที ก็คือ การปฏิบัติ ตามระบบ“มรรค ๘”นั้น มี“สัมมาทิฎฐิ”เป็นประธาน และมี“สัมมาวาจา”มาจับกับ“สัมมาสติ”ร่วมทำงานเป็นอัครวิญญูใจ ซึ่งในการปฏิบัติ ก็คือ ต้องทำให้เกิด“สัมมา”(ดีและถูกต้องจนถ้วนครบ) ให้ได้ ไม่ว่าจะเป็น“สัมมาสังกัปปะ-สัมมาวาจา-สัมมากัมมันตะ-สัมมาอาชีวะ” และตัวเหตุที่พาแต่ละองค์ของ“มรรค ๘” พัฒนาก้าวหน้า“สัมมา”ยิ่งขึ้น ก็คือ สมรรถนะของ“สติปัญญา ๔..สัมมัปปธาน ๔..อิทธิบาท ๔” หรือ“สติสัมโพชฌงค์...ธัมมวิจยสัมโพชฌงค์...วิริยสัมโพชฌงค์” นั่นเองที่มีประสิทธิภาพ จึงทำให้องค์ของ“มรรคทั้ง ๘”เจริญขึ้นพัฒนาขึ้น

นี่คือ การเจริญของ“ไตรสิกขา” เฉพาะอย่างยิ่ง“อธิจิต”นั้น จะเจริญขึ้นเป็น“สัมมาสมาธิ-สัมมาญาณ(สัมมาปัญญา) และ สัมมาวิมุตติ”โดยแท้

ที่เจตนาจะกำชับกำชาในที่นี้ก็คือ ธรรมะของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ต้องมี“ปัญญา” เข้าไปร่วมรู้ร่วมเห็น“ความจริงตามความเป็นจริงมีจริง”อยู่เสมอ ทั้งนั้นแหละ จึงจะสามารถรู้แจ้งเห็นจริงไม่มมงาย ยืนยันได้ว่ามี“ของจริง”ทุกสภาวะ และรู้จบครบถ้วนแท้

...

ทีนี้ ก็เป็นปัญหาของคุณ“ลูกพระรัตนตรัย” ข้อ ๑ ที่ถามว่า “ชีวิตนี้”ประกอบขึ้นด้วยอะไร? และก็ได้ตอบไปแล้วว่า

๑. ชีวิตนี้ ประกอบขึ้นด้วย รูป กับ นาม
๒. ชีวิตนี้ ประกอบขึ้นด้วย กาย กับ ใจ
๓. ชีวิตนี้ ประกอบขึ้นด้วย วัตถุ กับ จิตวิญญาณ
๔. ชีวิตนี้ ประกอบขึ้นด้วย ดิน-น้ำ-ลม-ไฟ กับจิตวิญญาณ
๕. ชีวิตนี้ ประกอบขึ้นด้วย ชั้น ๕ กับ อวิชชา

หากจะจัดแบ่งกันให้ชัดๆก็แบ่งได้เป็นสองฝ่ายง่ายๆ คือ

ฝ่าย“รูป”ได้แก่ กาย, วัตถุ, ดิน-น้ำ-ลม-ไฟ, ชั้น ๑

ส่วน“นาม”ได้แก่ ใจ, จิตวิญญาณ, ชั้น ๔, อวิชชา

“ชีวิตนี้”ประกอบขึ้นด้วยสิ่งดังกล่าวนี้แล

จบคำตอบแล้ว ในประเด็นนี้

คำถามประเด็นต่อมา...ก็ยิ่งหมายถึง“ชีวิตนี้”แต่ถามเต็มออกไปว่า เป็นอยู่อย่างไร?

ก็ได้ตอบไปในฉบับที่แล้วๆพอสมควรว่า “ชีวิตนี้” เป็นอยู่โดยรูปกับนามเหล่านั้นต่างทำหน้าที่ร่วมกันอยู่ อย่างพัฒนาสร้างสรรกันบ้าง อย่างทำลายกันบ้าง และอย่างสอดประสานสัมพันธ์กัน ชัดแย้งกัน หรือสังเคราะห์กันอยู่-สังขารกันอยู่ ทั้งด้วยหน้าที่ทางเคมี-ฟิสิกส์-กลศาสตร์-ชีววิทยา อีกทั้งด้วยหน้าที่ทางกรรม-วิบาก

และได้ขยายต่อไปว่าทุกสิ่งทุกอย่างในมหาเอกภาพ นั้น เมื่อนิยามออกมาเป็น“อตุ-พีชะ-จิต-กรรม-ธรรมะ” ก็จะได้เห็นได้ว่า“ชีวิตนี้”เป็นอยู่ ทั้งที่เกี่ยวกับ“อตุ” เกี่ยวกับ“พีชะ”เกี่ยวกับ“จิต” และจะเกี่ยวกับ“กรรม” เกี่ยวกับ“ธรรมะ”อย่างไร? ทั้งที่แบ่งชีวิต“ความเป็น”(ภาว)ของแต่ละนิยามกันแค่นั้น? ตามที่ได้อธิบายมาแล้ว ซึ่งล้วนมีนัยละเอียดลึกซึ้งอย่างสำคัญทีเดียว สำหรับมนุษย์ควรจะรู้

[และได้อธิบายมาถึง กระทั่งว่า...]

“กรรม”คืออะไร?

กรรม คือ บทบาทหรืออาการแห่งกิริยาของคน ซึ่งเรียกเป็นภาษาไทยว่าการกระทำของคน อันมีได้เพียง ๓ อย่าง ได้แก่

กายกรรม-วจีกรรม-มโนกรรม

“กรรม”หรือ“การกระทำ”ที่เกิดขึ้นของ“เจ้าของชีวิต”ใดๆ เมื่อทำลงไปด้วยเจตนาทุกกรรม ก็จะส่งสมลงเป็น“ทรัพย์ของตนฯ”(กัมมัตสกะ)แต่ละบุคคลในโลก และจะมีอำนาจบันดาลบันดาล“ชีวิต”ของผู้นั้นๆไป トラบา“ปรีนิพพาน”ทีเดียว

เพราะ“กรรม คือ ผู้บันดาล หรือคือพระเจ้า และคือซาตาน”แท้จริงที่สัมผัสได้และพิสูจน์ได้ ดูเดียว กันกับวิทยาศาสตร์ ทว่าลึกซึ้งเป็นนามธรรมยิ่งกว่า

และ“กรรม”กับ“ผลของกรรมที่ได้ส่งสมมาทุกๆชาติ”(วิบาก)นี้แหละที่มีอำนาจทำให้ชะตาเดินไป ใครจะประสพกับดีหรือร้ายก็ล้วนเกิดล้วนเป็นไปตามความจริง ที่มาจาก“กรรม”หรือ“การกระทำ”ของตนเองทั้งสิ้น

หากใครได้ส่งสม“กรรม”ไม่ว่าเชิงดีหรือเชิงชั่วนั้นๆมาจริง มี“วิบาก”(ผลแห่งกรรม)มากจนกระทั่งเป็น“พลัง หรือฤทธิ์พิเศษ” ก็เป็น“บารมี”จริงของผู้นั้น ไม่ใช่เรื่องแปลกหรือเรื่องไม่จริง ซึ่งแม้จะมีได้อย่างมากมาย แม้จะประหลาดพิสดารจนน่ามหัศจรรย์ปานใดๆ ก็เป็นเรื่องจริงสำหรับผู้มี“บุญบารมี”ถึงขั้นนั้นๆจริงๆ [บุญก็เป็นพลังเสริมไปในเชิงบุญ บาบก็เป็นพลังเสริมไปตามเชิงบาป]

“อำนาจพิเศษ”ตามนัยดังกล่าวนี้เองที่มนุษย์นับถือ ว่าเป็น“สิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ”หรือ“เป็นอำนาจของพระเจ้า” หรือแม้แต่“อำนาจของซาตาน” ย่อมมีจริงเป็นจริง สำหรับผู้มีบารมีแห่ง“กรรมวิบาก”อย่างใดถึงขีดถึงขั้นจริง

ส่วนผู้ไม่มี“ผลบุญ”ของตนจริง ก็ไม่สามารถมี“อำนาจพิเศษ”หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือไม่มี“พระเจ้า”ที่จะบันดาลบันดาลอะไรให้ได้ แม้จะอ่อนวอนจาก“พระเจ้า”อย่างสุดร้องสุดขอปานใดๆ ก็ไม่มี“พระเจ้า”บันดาลให้แน่ๆ มิหนำซ้ำสำหรับผู้มี“ผลบาป”ของตนจริง ก็จะมีซาตาน-ผีร้าย หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เลวที่ร้ายกันจริงๆทีเดียว เป็นผู้บันดาลบันดาลให้ แม้เจ้าตัวจะไม่อยากได้ ก็จะได้ จะเดินไปตามฤทธิ์แรงแห่ง“ผลบาป”ของผู้นั้นๆนั้นแหละ [ในประเด็นนี้ ศาสนาที่นับถือพระเจ้า ก็จะยอมรับความเลวความร้ายที่มาถึงนั้น ด้วยสำนวนว่า “เป็นพระประสงค์ของพระเจ้า” ท่านจะให้เลวให้ร้ายก็ต้องเลวต้องร้าย..ว่านั่นถอะ หรือก็ไม่“พระเจ้าลงโทษ” เป็นต้นซึ่งแท้จริง“อำนาจซาตาน”ต่างหากชนะ“พระเจ้า”]

“กรรม”ยิ่งใหญ่และสำคัญ ปานไหนนี้ทีเดียว

ด้วยเหตุว่า “กรรม”เป็นความสำคัญสำหรับชีวิตมากยิ่งขึ้นยวดถึงปานฉะนี้เอง พระพุทธเจ้าจึงตรัสเป็นคำตายไว้ว่า “กัมมัตสโกมหิ-กัมมทยาโท-กัมมโยนิ-กัมมพันธุ-กัมมปฏิสรโณ” [พระไตรปิฎก เล่ม ๑๔ ข้อ ๕๕๑] ซึ่งคำตรัสก็เพียงเป็นคำสั้นๆ ทว่าแต่ละคำๆนั้น มีเนื้อหาและนัยละเอียดลึกซึ้งมากมายหลากหลาย เชิงชั้นยิ่งนัก ในที่นี้ก็จะขอให้คำอธิบายในส่วนที่เห็นว่า น่าจะพูดถึงเท่านั้น

กัมมัตสโกมหิ หรือคำตรงๆว่า กัมมัตสกะ นั้น มีความหมายเดียวกัน หมายความว่า กรรมใดใครทำก็เป็นทรัพย์ของตนทั้งหมด ไม่ว่าทำกรรมนั้นในที่ลับหรือในที่แจ้ง “กรรม”ไม่ว่าจะน้อยจะเล็กละอองธุลีขนาดไหน แม้แค่เกิดเป็น“ชาติริเริ่มดำริ”ขึ้นในใจ(อารภกชาติ)หากความดำรินั้นพร้อมไปด้วยเจตนา ก็นับได้ทันทีว่าคือ“กรรม” ส่งสมเป็น“วิบาก”(ผลของกรรม)นับเป็น“มโนกรรม”แล้วทีเดียว อันคือทรัพย์ คือสมบัติแท้ของผู้นั้นๆ [คำบาลีว่า“กัมม”ที่นำหน้าคำตรัสทั้ง ๕ นั้น ก็คือ “กรรม”ที่คนไทยรู้จักนั่นเอง]

[รายละเอียดของ“กัมมัตสกะ”หรือ“กัมมัตสโกมหิ” และ“กัมมทยาโท”ก็ได้อธิบายไว้ในฉบับที่ ๖๙-๗๙ ไปแล้ว และเรื่องของ“กัมมโยนิ” ก็ได้อธิบายในฉบับที่ ๗๙-๙๐ จนจบไปแล้ว ในฉบับต่อมาก็ได้อธิบายถึง“กัมมพันธุ”จบไปอีก ตอนนี้อธิบายถึง“กัมมปฏิสรโณ” ซึ่งเป็นข้อสุดท้ายของ“กรรม” ทั้ง ๕” เราเพิ่งเริ่มอธิบาย“กัมมปฏิสรโณ” ในฉบับที่ ๑๔ฉบับนี้ก็ยังคงอธิบายในเรื่องนี้ โปรดอ่านต่อได้เลย]

ชาวโลกก็ยั้ง ยังไม่มีปัญญาหรือญาณรู้แจ้งใน“ปรมัตถะ” เพราะยังไม่ได้ศึกษาและปฏิบัติจนเกิด“วิชชา ๙” จึงยังไม่รู้จัก รู้แจ้งรู้จริงในความเป็น“จิต..เจตสิก..รูป..นิพพาน” ดังนั้น แม้จะทำ“กุศลกรรม”ภายนอก แต่ใน“มโนกรรม”ก็ยังเป็น“อกุศลกรรม”ได้

เช่น ภายนอก“ทำทาน” มีกรรมแห่งการเสียสละวัตถุ ซึ่งก็เป็น“กุศลกรรม” แต่ในขณะที่“ทานวัตถุ”นั้น ภายในจิตอันเป็น“มโนกรรม”ยังไม่เป็น“กุศลกรรม” หรือใน“มโนกรรม”ยังไม่ได้เสียสละ เพราะ“จิต”ยังมี “กรรมโลก”อันเนื่องจากการทานนั้นอยู่ กล่าวคือ ขณะที่ให้วัตถุไป แต่จิตใจกลับ“โลภ”ขอให้การทานนั้นมีผลได้คืนกลับมาให้แก่ตนยิ่งกว่าที่ได้ให้ไป ด้วยซ้ำ ใส่บาตรข้าวหนึ่งทัพพี ก็เป็น“ทาน”ทางกาย เป็นกุศลกรรม แต่ในใจในจิตหรือมโนกรรม บ้างที่ทั้งวจีกรรมกล่าว คำพูดขอออกมามากๆอีกด้วย คือ “ขอให้ได้แสนได้ล้าน” ซึ่งเป็น“มโนกรรม”แท้ๆ เป็น“ความโลภ”ชัดๆ ก็ได้“อกุศลกรรม”เป็น

ของตนจริงๆได้ดังๆ ดังนี้ เป็นต้น

ชาวโลกก็ยังไม่เห็นความสำคัญ“มโนกรรม” ยังไม่เข้าใจ“กรรมของจิต”หรือ“การกระทำของจิต” ที่“มีกรรมหรือมีกิริยา”อยู่ในจิตจริงๆ ซึ่งเป็นกรรมสั่งสมลงเป็นวิบากแท้ๆ หากใครมีในจิตคิดในใจจริง ก็เป็น“กัมมัฏสะ”(เป็นของตน) คือ “วิบาก”ที่สั่งสมเป็นสมบัติให้ผลแก่ตน”ในชาตินี้ชาติหน้าตามฤทธิ์แรงแน่นอน

ผู้ที่มี“ภูมิโลกุตระ” ก็คือ ผู้ที่ชัดเจนในความจริง และเชื่อจริงๆว่า “มโนกรรม”หรือความดำรินึกคิดอยู่ในจิตนั้น เป็น “บาปเป็นบุญหรือเป็นอกุศลและกุศล”จริงแท้แน่ๆ จึงสั่งวร“มโนกรรม”หรือระมัดระวังไม่ให้“มโนกรรม”เกิดอกุศลหรือเกิดทุจริต ซึ่งต่างกับชาวโลกีย์มาก เพราะชาวโลกีย์ทั้งหลายจะไม่รู้แจ้งชัดเจนในความจริงหรือในสังขารมประเดี๋ยวนี้ จึงไม่ค่อยกลัวทุจริตหรืออกุศลทางใจ ปล่อยให้“มโนกรรม”คิดชั่วคิดเลวไปอย่างไม่ระวังเลย บางคนเข้าใจผิดเป็นว่ามันก็เพียงความดำรินึกคิดเท่านั้น ไม่เป็นบาปเป็นบุญดอก อย่างนี้ก็มี ผู้ใดมีจักษุวิมลิกันปานนี้ ผู้นั้นก็สั่งสมวิบากบาปให้แก่ตนอยู่เสมอ ชนิดนับไม่ถ้วนกันทีเดียว เพราะความเห็นผิด(มีจักษุวิมล)เช่นนี้จริงๆ

ชาวโลกุตระ เข้าใจเรื่อง“มโนกรรม” และเห็นเป็นเรื่องสำคัญยิ่งด้วย เพราะ“จิตวิญญาณเป็นประธานสิ่งทั้งปวง” และ “กุศลหรืออกุศล”ทางจิตนี้แหละ จะต้องปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพถึงขั้น“รู้จักกิเลสในจิตแล้วลดละกิเลสในจิต”ให้ได้ จึงจะชื่อว่า “กุศลโลกุตระ” ซึ่งเป็นการปฏิบัติขั้น“ปรมาตตะ” อันเป็น“ประโยชน์ชั้นสูง”หรือ“ประโยชน์ขั้นพาไปสู่นิพพาน”

ดังนั้น การปฏิบัติของชาวโลกุตระ จึงเป็น “ประโยชน์สองส่วน” เรียกว่า “อุภยัตตะ” กล่าวคือ เมื่อได้สละวัตรหรือสละแรงงานออกไป “กุศลแบบโลกียะ”ก็เป็นอันได้แล้ว และถ้าจะได้“กุศลโลกุตระ”ด้วย ก็ต้องปฏิบัติจิตใจของตนให้ละลดความโลภให้ได้ด้วย

[มีต่อฉบับหน้า]